

Honore de Balzac - OČE GORIOT

1. AVTOR, OBDOBJE, DELO IN OKOLIŠČINE NASTANKA:

Francoski pisatelj Honoré de Balzac se je rodil 20. maja leta 1799 v Tours v Franciji. Velja za enega od utemeljiteljev realizma v evropskem slovstvu. Izhaja iz meščanske družine. Leta 1816 se je na očetovo željo vpisal na študij prava, vendar tam ni našel sreče. Raje je pisal, vendar s svojimi prvimi romani ni zaslovel. Preizkusil se je tudi v novinarstvu, založništvu, tiskarstvu.. Literarni uspeh je doživel šele leta 1829 z zgodovinskim romanom po Scottovem zgledu Chouani. Poročil se je z vdovo Evo Hensko le pet mesecev pred svojo smrtjo. Postal je skoraj popolnoma slep in z oslabljenim srcem je 18. avgusta leta 1850 umrl v Parizu.

Realističen roman Oče Gorioti je izšel leta 1835 in je eden izmed 24-ih romanov cikla Človeška komedija (La Comédie humaine) natančneje tematsko sodi v enega izmed 6-ih razdelkov, in sicer v razdelek Prizori iz zasebnega življenja. Človeška komedija prikazuje vse plasti francoske družbe v zadnjih letih cesarstva, tako v dobi restavracije, kot meščanske monarhije. Celota je razdeljena na študije nravi (sem spada roman Oče Goriot), filozofske študije, ter Analitične študije.

2. POVZETEK VSEBINE:

Oče Goriot se je iz revnega, potrpežljivega, delavnega in vztrajnega delavca povzpел v neverjetno bogatega trgovca in zaradi tega ga je sprejela tudi visoka družba. Po sedmih letih srečnega zakona mu je umrla žena.

Vsa svoja prizadevanja in ljubezen je osredotočil na srečo svojih hčera. Razdelil jima je vse svoje premoženje, sam pa se je umaknil v ceneno gostišče gospe Vaquerjeve. Bil je precej nenavaden človek. Pogosto so videli k njemu prihajati dve bogati ženski, za kateri je Goriot trdil, da sta njegovi hčeri. Zaradi vsega tega je postal priljubljena tarča žaljivk. V skromni penziji gospe Vaquerjeve je oče Goriot počasi obubožal. Domači so se ga sramovali. V tistem času se je zelo dobro spoprijateljil z Evgenom de Rastignacem, mladim študentom, ki je v Pariz prišel študirat pravo. Mesto in pariško družbo še ni dobro poznal, a se je želel povzpeti po njeni lestvici. Za uveljavitev sta se mu odpirali dve možnosti: ali da uporabi zveze s svojo sestrično v visoki družbi dobro znano in cenjeno vikonteso Beauséantsko ali pa da se bogato poroči in pridobi denar. Slednje mu je predlagal Trompe-la-Morth, bivši kaznjeneec, ki je živel pod isto streho z imenom Vautrin. Na plesu pri sestrični se je zaljubil v lepo grofico Anastazijo Restaudsko, hčerjo očeta Goriota. Žal pa je tedaj prišlo do izraza njegovo nepoznavanje družbenih razmer se je grofici, ter njenemu možu s svojim nerodnim vedenjem pošteno zameril. Kmalu pa je imel študent priložnost spoznati še drugo Goriotovo hčer, Delphino Nuncingenovo. S priigranim denarjem se ji je močno priljubil, saj ga je ta potrebovala, da je poravnala svoje dolgove.

Delphina in oče Goriot sta za študenta Rastignaca kupila in opremila stanovanje, v katerega naj bi se v kratkem preselil. Vendar pa je bil razplet dogodkov precej drugačen. Obe hčeri sta prišli v finančne težave in medsebojne prepire. To je očeta Goriota tako prizadelo, da je umrl.

3. PROBLEMSKA TOČKA:

KLINI DRUŽBENE LESTVICE

Avtor nam predstavi tri možnosti, ki jih ima človek na izbiro, ko je soočen z družbo. Lahko se odloči za pokorščino do družbe in njenih norm, za upor zoper njih ali pa za počasen boj z njimi.

V najvišji klin družbene lestvice spadajo bogati ljudje. Ni važno kako si prišel do bogastva, ampak šteje le to, da se tam uveljaviš in ostaneš. Ljudje te bodo imeli radi, dokler jim boš dajal denar. Vsi smo cenjeni kadar lahko pokažemo kako dober avto imamo in v kakšni velik hiši bivamo. Nobenega ne zanima, kako smo prišli do vsega tega »bogastva«. Dokler si reven in nimaš nikakršnega bogastva, skorajda ne obstajaš. Prav tako je bilo na začetku z očetom Goriotom. Ko pa se je na trgu končno uveljavil, ga je kar naenkrat visoka družba sprejela medse. Postal je "eden izmed njih". Vendar v taki družbi ni bratstva. Dokler je imel denar, sta ga cenili tudi hčerki, visoki ljudje so ga vabili na ples... Ko pa so spoznali, da je obubožal in da nimajo od

njega nobene koristi več, so ga izrinili iz visoke družbe. Ostal je sam, celo tarča posmehov. Vsi tisti "prijatelji" so postali tujci in se delali kakor da ga ne poznajo več. In še danes je tako.

Goriotova osebnost, dejanja in preteklost so kot posebljena dobrota. Zato je logična posledica, da bo, postavljen v družbo, postal prej ali slej njena nesrečna žrtev. Seveda pa ta kritika družbe ne nastopa le skozi osebnost očeta Goriota, temveč tudi skozi vse druge osebnosti v knjigi. Vsi plavajo v tem kotlu, vsi se trudijo obdržati na površini. Oče Goriot se od teh drugih osebnosti razlikuje po tem, da v teh prizadevanjih propade, da torej postane žrtev družbe in torej še bolj nazorno izraža kritiko družbenih razmer.

4. LASTNO MNENJE O DELU:

S svojim pestrim dogajanjem in zanimivo izbiro oseb je "Oče Goriot" res primeren roman za to, da človeka spodbudi k razmišljanju. Če ga opazujemo od daleč in preplitko, lahko resda opazimo v tej zgodbi pač še eno tipično realistično delo, vendar pa je zgodba polna podrobnosti, zanimivosti in nenavadnosti, kar lahko močno popravi človekov splošni vtis o delu. Če za trenutek odmislim (po mojem mnenju) depresivne ideje zgodbe o kritiki in pokvarjenosti človeške družbe, se realistični in kritični opisi in slog zgodbe kar naenkrat zazdijo slikoviti in zanimivi. Prijetno je tudi to, da v vseh pogledih roman ni strogo realističen. Nekatero situacije so polne čustev, ki niso popisane povsem hladno in neprizadeto. Tudi dogajanje samo ni suhoparno ali dolgočasno; zanimivo je in napeto, usode glavnih oseb pa se neprestano prepletajo.